

Pamiętamy!

82. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego 01 sierpnia 2026

82 lata temu wybuchło Powstanie Warszawskie. 1 sierpnia 1944 r. na mocy decyzji dowództwa Armii Krajowej w Warszawie wybuchł największy zryw miejski w okupowanej przez Niemców Europie – Powstanie Warszawskie. Przez 63 dni trwała heroiczna i osamotniona walka z Niemcami, której celem była w pełni niepodległa Polska, wolna od niemieckiej okupacji i sowieckiej dominacji.

Do walki przeciwko niemieckiemu okupantowi stanęło ok. 40–50 tys. Powstańców. Choć operacja była planowana na kilka dni, walki trwały ponad dwa miesiące.

W czasie walk zginęło ok. 18 tys. Powstańców, a 25 tys. zostało rannych. We wrześniu 1944 r. z pomocą walczącemu miastu przez Wisłę przeprawili się żołnierze Dywizji Kościuszkowskiej, wśród których poległo ok. 3,5 tys. osób. Największe straty poniosła cywilna ludność stolicy – szacuje się, że zginęło ok. 180 tys. mieszkańców. Po upadku powstania Niemcy wygnali z miasta pozostałe przy życiu ok. 500 tys. osób, a sama Warszawa została niemal całkowicie zburzona.

Godzina „W”

Główne uroczystości odbyły się o godz. 17.00 przy Pomniku Gloria Victis na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

Prezydent RP wraz z uczestnikami Powstania Warszawskiego: Janiną Zofią Jankowską ps. Jasia, Haliną Rogozińską ps. Niebieska, Leonardem Kapiszewskim ps. Ryś i Jakubem Nowakowskim ps. Tomek złożyli wieniec przy pomniku.

Zgromadzeni minutą ciszy uczcili pamięć Bohaterów. Odśpiewano Mazurek Dąbrowskiego i odegrano hejnał warszawski. Modlitwę w intencji poległych Powstańców odmówił biskup polowy Wojska Polskiego Wiesław Lechowicz. Oddano także salwę honorową.

<https://youtu.be/ytWe3q29WG4>

Pierwsza Dama w hołdzie Bohaterkom Powstania Warszawskiego

W 82. rocznicę heroicznego zrywu przeciwko niemieckiemu okupantowi Małżonka Prezydenta RP Marta Nawrocka złożyła wieniec przy Pomniku „Kobietom Powstania Warszawskiego”. To wyraz pamięci o bohaterstwie kobiet – sanitariuszek, łączniczek, radiotelegrafistek, wywiadowczyń, także tych, które walczyły z bronią w rękach. To też hołd dla wszystkich kobiet, które doświadczyły okrucieństw wojny.

Monument przy Placu Krasińskich w Warszawie upamiętnia uczestniczki Powstania oraz cywilne ofiary, a jego autorką jest Monika Osiecka. Budowa została zainicjowana przez Fundację Pamięci o Bohaterach Powstania Warszawskiego. Jego odsłonięcie miało miejsce 2 października 2021 roku, w 77. rocznicę zakończenia powstańczego zrywu.

Kobiety odgrywały kluczową rolę w Powstaniu Warszawskim, pełniąc między innymi funkcje łączniczek czy sanitariuszek oraz uczestnicząc w walkach. Według danych zawartych w monografii „Kobiety w obronie Warszawy” Instytutu Pamięci Narodowej w Powstaniu Warszawskim wzięło udział ok. 7 tysięcy kobiet. Część z nich należała do Wojskowej Służby Kobiet, dowodzonej przez Marię Wittek ps. Mira, a inne przystępowały do Powstania spontanicznie. Wszystkie one cechowały się niezwykłą odwagą, determinacją i umiłowaniem wolności.

O godzinie 17.00 w Warszawie rozległy się syreny. Miasto zatrzymało się na minutę, by oddać hołd Bohaterom Powstania Warszawskiego.

Obelisk Gloria Victis postawiono na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w drugą rocznicę zrywu w 1946 r. Autorką monumentu wytonionego w konkursie jest łączniczka i żołnierz Powstania Warszawskiego Helena Kłosowicz. Wokół pomnika znajdują się mogiły powstańców, których ciała ekshumowano zaraz po wojnie z terenu całej Warszawy.

Upamiętnienie gen. Antoniego Chruściela „Montera”

Na warszawskich Powązkach Karol Nawrocki złożył też wieniec na grobie gen. Antoniego Chruściela „Montera”, dowódcy Okręgu Warszawskiego AK.

Tradycja oddawania hołdu poległym na Wojskowych Powązkach sięga czasów PRL, gdy ówczesne władze nie pozwalały na oficjalne uroczystości. Pomimo to Warszawiacy całymi rodzinami gromadzili się 1 sierpnia każdego roku wokół pomnika Gloria Victis i grobów poległych.

Upamiętnienie Ofiar Rzezi Woli

W południe Prezydent złożył kwiaty przed pamiątkową tablicą w Parku im. Edwarda Szymańskiego, u zbiegu ulic Wolskiej i Elekcyjnej. W tym miejscu w dniach 5 i 8 sierpnia 1944 roku w masowych egzekucjach ludności cywilnej hitlerowcy rozstrzelali około 4000 cywilów, mieszkańców dzielnicy.

– Powstanie Warszawskie było bitwą o Polskę. Było bitwą o Polskę i o oswobodzenie się Rzeczypospolitej Polskiej z hekatombi niemieckiej okupacji, ze zła, które toczyło Rzeczpospolitą od 1939 roku – wskazywał Karol Nawrocki.

– Powstanie Warszawskie było bitwą o Polskę także w obliczu zachowania niepodległości, w obliczu nadchodzącej Armii Czerwonej i kolejnego zła, które od 1939 roku, najpierw w sensie sojuszniczym, a później wciąż w sensie mentalnym było takie samo jak zło niemieckie – dodał.

<https://youtu.be/ZBwSFFo3LOY>

Prezydent zauważył, że Powstanie Warszawskie to nie tylko walka, to także cierpienie – cierpienie niezasłużone, cierpienie tych którzy, nie byli gotowi do tego, aby bić się w szeregach Armii Krajowej i innych organizacji niepodległościowych, choć zawsze z wielką życzliwością i solidarnością podchodzili do walczących partyzantów.

Powstanie Warszawskie to walka i cierpienie. Cierpienie niewinnych ofiar, mordowanych kobiet, dzieci, starców, tych, którzy mieli po prostu pragnienie przeżycia strasznej niemieckiej okupacji i Powstania Warszawskiego – podkreślił.

Prezydent zaznaczył, że Wola jest tego najtragiczniejszym symbolem i przykładem. Zwrócił uwagę, że każda klatka, każda brama, każdy chodnik warszawskiej Woli są skropione krwią cywilów, których mordowali Niemcy z brutalnością, ze zwierzęceniem.

Dlatego dzisiaj tutaj jestem jako Prezydent Polski, aby powiedzieć, że Polska pamięta o cywilnych ofiarach Powstania Warszawskiego, o ponad 50 tys. zamordowanych cywilów i mieszkańcach Woli – akcentował.

Prezydent zwrócił uwagę na brak odpowiedzialności za rzeź Woli. Jak wskazał, żaden z dowódców, żaden z tych barbarzyńców, którzy mordowali i wydawali polecenia, nie poniósł odpowiedzialności po 1945 r., a część z nich robiła nawet karierę samorządową w Niemczech po 1945 r.

To apel do całego świata z Warszawy, z Woli, gdzie Niemcy zamordowali ponad 50 tys. Polaków, w tym kobiety i dzieci: Świat nie będzie lepszy, świat nie będzie dobry, jeśli dyktatorów, morderców i zwyrodnialców nie będzie rozliczał z tego, co zrobili – przekonywał Karol Nawrocki.

W uroczystości wzięli udział harcerze i Warszawiacy.

Marsz Powstania Warszawskiego 2026 (fot. Arkadiusz Dziemański / Zero.pl)

Marsz Powstania Warszawskiego 2026 (fot. Arkadiusz Dziemański / Zero.pl)

Marsz Powstania Warszawskiego 2026 (fot. Arkadiusz Dziemański / Zero.pl)

Koncert „Warszawiacy śpiewają (nie)zakazane piosenki”

Obchody 82. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego zakończył koncert „Warszawiacy śpiewają (nie)zakazane piosenki” – wspólne śpiewanie piosenek powstańczych z udziałem orkiestry i chóru pod kierownictwem Bartka Wąsika.

W wydarzeniu uczestniczyli Prezydent z Małżonką Martą Nawrocką.

Po zmroku na fasadzie Pałacu Prezydenckiego została wyświetlona okolicznościowa iluminacja w 82. rocznicę Powstania Warszawskiego.

Opracowała:

Danuta Piotrowska

Danuta Piotrowska - prawnik, ukończyła wydział Prawa i Administracji we Wrocławiu oraz Studia Podyplomowe na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Jest członkiem Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych.

Zdjęcia: Mikołaj Bujak/KPRP, Arkadiusz Dziermański

Źródła: PREZYDENT.PL

<https://youtu.be/vMFsXwou364>

